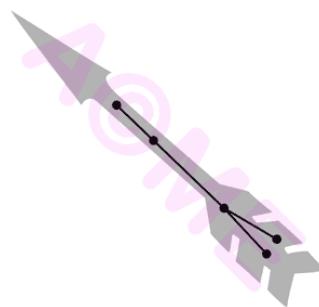

Zgodba o Prometeju

Med najmanjšimi ozvezdji na zvezdnem nebu je ozvezdje Puščica – Sagitta. Njenih pet šibkih zvezd navadno prikazujejo tako, da oblikujejo nekakšno puščico, kakršno so v davnini uporabljali pri streljanju z lokom. Dve zvezdi ena nad drugo na enem koncu sestavljata zarezo puščice, ki jo zataknejo na tetivo, ostale tri pa sestavljajo telo puščice.

Več zgodb pripoveduje o tem ozvezdju. Verjetno je najbolj znana in zanimiva tista o starogrškem junaku Prometeju.

Ko je postal Zevs vrhovni poglavar bogov, je Prometeja zadolžil, naj poskrbi za ljudi. Preskrbi naj jih z vsem, kar bi prispevalo k njihovemu blagostanju.

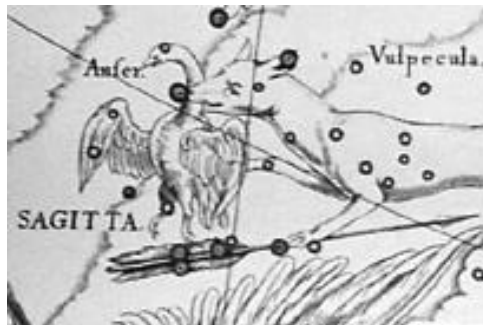

In Prometeju se je zdelo, da je najpomembnejše darilo ljudem ogenj. Tako bi človek postal vladar nad živalmi. Ne da bi Zeusa vprašal za dovoljenje, brez njegove vednosti, je Prometej ukradel večni ogenj z Olimpa, ga prinesel dol na zemljo ljudem in jih poučil, kako ga naj uporabljajo in skrbijo zanj.

Zevs je kmalu zvedel za krajo ognja, tako dragocenega daru. Zelo se je razjezil. Ogenj je zaukazal spet prinesiti nazaj na Olimp, saj je ta stvar le za bogove, ne pa za navadne smrtnike. Toda Prometej je bil dovolj drzen in pogumen, da je ogenj ukradel še drugič in ga ponovno prinesel ljudem. Zdaj pa je Zevsu resnično zavrelo. To ga je tako raztogotilo, da se je odločil, da kaznuje Prometeja na najbolj krut in grozovit način. Dal ga je ukleniti v verige in pribiti na skalnato pečino, visoko v divjih kavkaških gorah. Vsak dan je nadenj poslal skrivnostnega jastreba, da je kljuval in jedel jetra uklenjene žrtve. Vsako noč so junaku jetra nanovo zrastle, jastreb pa se je vsak dan vračal. Tako je Prometej dolgo časa trpel strašanske muke.

Neznanskega trpljenja je Prometeja rešil šele veliki junak Heraklej. S puščico iz svojega loka je ubil nenasitnega jastreba in nato osvobodil Prometeja iz verig.

Po tem mitu je Sagitta prav ta Herkulova puščica.

Prikaz ozvezdja Puščica – Sagitta (in Lisička – Vulpecula, ki v gobcu drži Gosko – Anser) v Hevelijevem atlasu zvezdnega neba *Uranografija* (1690).

Ozvezdje je pri nas zvečer vidno od maja do novembra. Da ga najdemo, moramo imeti že precej opazovalnih izkušenj in zelo jasno nebo.

Ω

Kakor je Prometej prinesel ogenj zemljanom, tako tudi učitelji, profesorji, znanstveniki, raziskovalci, umetniki, ... prinašajo znanje in druge lepote in dobrine ljudem. So torej neke vrste Prometeji.

Slovenska znanstvena fundacija vsako leto od leta 2003 dalje podeljuje priznanja »Prometej znanosti za odličnost v komuniciranju«. Priznanje je najvišje in edino do zdaj vpeljana za tiste raziskovalce, umetnike, učitelje in novinarje, ki se odlikujejo v komuniciranju znanosti z različnimi javnostmi, še prav posebno s splošno javnostjo.